

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІНСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СИМУЛЯЦІЙНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Симуляційна стоматологія» складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

д.мед.н., проф. Скиба В.Я.
завуч кафедри, к.психол.н., доц. Коваль С.М.
к.м.н., доц. Гончарук Л.В.
к.м.н., доц. Давіденко О.М.
к.м.н., доц. Жеребко О.М.
к.м.н., доц. Івченко Н.А.

Затверджено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології
Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Василь СКИБА

Погоджено із гарантом ОПП

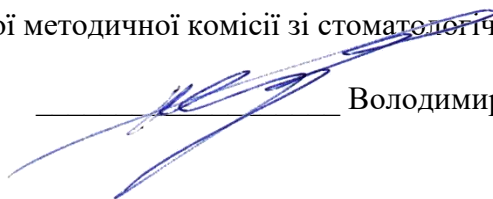

Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією зі стоматологічних дисциплін
ОНМедУ

Протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії зі стоматологічних дисциплін ОНМедУ

Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Терапевтичної та дитячої стоматології

Протокол № 1 від "2" вересня 2024 р.

Завідувач кафедри

Оксана Деніс

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 7,0 Годин: 210 Змістових модулів: 1	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 221 «Стоматологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	<i>Денна форма навчання</i>
		<i>Обов'язкова дисципліна</i>
		<i>Рік підготовки: 5</i>
		<i>Семестр IX, X</i>
		<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (138 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (72 год.)</i>
<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>		
<i>Форма підсумкового контролю – диференційований залік</i>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: це вдосконалення спеціальних (фахових) компетентностей, набутих при вивченні дисципліни „Терапевтична стоматологія”, шляхом повторення теоретичних знань та відпрацювання здобувачами практичних навичок і умінь на фантомах та імітаторах, а саме:

- формування необхідного обсягу теоретичних знань за фахом;
- формування кваліфікованого лікаря, здатного успішно вирішувати свої професійні завдання;

- опанування практичних навичок лікування стоматологічних хворих в амбулаторно-поліклінічних умовах, формування професійних знань і умінь лікаря, для оригінального ведення хворих;

- освоєння сучасних технічних і допоміжних способів і методів діагностики стоматологічних захворювань в необхідному обсязі.

По завершенні лікар-стоматолог повинен володіти такими професійними компетенціями:

- спроможність і готовність аналізувати проблему, використання на практиці відпрацьованих методів;

- спроможність і готовність до логічного й аргументованого аналізу, ведення дискусії та полеміки, редагування текстів професійного змісту, здійснення виховної і педагогічної діяльності, співпраці і вирішення конфліктів;

- спроможність і готовність використовувати методи управління, знаходити і приймати відповідальні рішення в умовах різних думок і в рамках своєї професійної компетенції;

- спроможність і готовність здійснювати свою діяльність з урахуванням прийнятих у суспільстві моральних і правових норм, дотримуватися правил лікарської етики, законів і нормативно-правових актів з роботи з конфіденційною інформацією, зберігати лікарську таємницю.

Завдання дисципліни: Сформувати у здобувачів професійні вміння та навички виконання професійних дій з діагностики, лікування та профілактики некаріозних уражень зубів, карієсу, його ускладнень (пульпіту та періодонтиту), захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота на симуляторах, імітаторах і фантомах.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами «Стандарту вищої освіти України» дисципліна «Симуляційна стоматологія» забезпечує набуття студентами наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я/ за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..
- ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК):

- СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
- СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
- СК5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області.
- СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
- СК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)
- ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).
- ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).
- ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Організацію роботи стоматологічного кабінету. Функції та обов'язки медичного персоналу.
- Питання етики та деонтології. Питання ергономіки та техніки безпеки.
- Стоматологічні інструменти для обстеження і лікування зубів, їх призначення.

- Класифікації основних стоматологічних захворювань.
- Клінічні методи діагностики основних стоматологічних захворювань.
- Додаткові методи діагностики основних стоматологічних захворювань.
- Етіологію та патогенез основних стоматологічних захворювань.
- Інервацію та кровопостачання щелеп та окремих груп зубів.
- Методи лікування основних стоматологічних захворювань.
- Методи профілактики основних стоматологічних захворювань.
- Норми робочого часу, якісні та кількісні показники роботи лікаря-стоматолога.
- Правила заповнення медичної документації.

Здобувач повинен **вміти**:

- Аналізувати результати клінічних обстежень пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями.
- Аналізувати результати додаткових обстежень пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями.
- Визначити провідні синдроми і симптоми в клініці терапевтичної стоматології.
- Проводити на фантомі лікування карієсу зубів.
- Проводити на фантомі лікування ускладнень карієсу зубів.
- Проводити на фантомі лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів.
- Проводити на фантомі лікування захворювань тканин пародонту.
- Проводити на фантомі лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота.
- Проводити диференційну діагностику захворювань в клініці терапевтичної стоматології.
- Формулювати попередній клінічний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.
- Обґрунтовувати остаточний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.
- Виявляти соматичні захворювання, що потребують особливої тактики ведення пацієнта на терапевтичному прийомі.
- Демонструвати навички заповнення пакету медичної документації на терапевтичному прийомі.

3. Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1.** Схема опитування стоматологічного хворого. Схема огляду причинного зуба.
- Тема 2.** Заповнення історії хвороби стоматологічного пацієнта.
- Тема 3.** Інтерпретація даних прицільного рентгенівського знімку.
- Тема 4.** Опис ортопантограми стоматологічного хворого.
- Тема 5.** Діагностичне використання карієс – детектору. Визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест).
- Тема 6.** Проведення електроодонтодіагностики
- Тема 7.** Препарування каріозних порожнин I та V класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
- Тема 8.** Препарування каріозних порожнин II – IV класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу.
- Тема 9.** Виконання практичних дій з препарування зубів за допомогою симулятора-тренажера **Moog Simodont Dental Trainer**.
- Тема 10.** Накладання кофердаму.
- Тема 11.** Проведення диференційної діагностики системної гіпоплазії. Проведення диференціальної діагностики при початковому карієсі.
- Тема 12.** Накладання ізолюючої прокладки. Накладання лікувальної прокладки світлового затвердіння. Пряме і непряме покриття пульпи.
- Тема 13.** Нанесення адгезивної системи при пломбуванні поверхневого карієсу під фотополімерний матеріал. Накладання тимчасової пломби з дентин-пасти.
- Тема 14.** Проведення лікування клиноподібного дефекту за допомогою СЩ.

- Тема 15.** Пломбування каріозної порожнини з використанням фотополімерного матеріалу.
- Тема 16.** Пломбування каріозної порожнини за допомогою композиту хімічного затвердіння.
- Тема 17.** Проведення шліфування та полірування пломб із композитних матеріалів.
- Тема 18.** Місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами.
- Тема 19.** Накладання девіталізуючої пасти при хірургічному лікуванні пульпіту.
- Тема 20.** Ампутація пульпи тимчасових та постійних зубів.
- Тема 21.** Екстирпація пульпи при хронічному гангренозному пульпіті.
- Тема 22.** Визначення робочої довжини кореневого каналу при ендодонтичному лікуванні за допомогою апекслокатора.
- Тема 23.** Інструментальна обробка кореневого каналу за допомогою Step-back методики. Іригація кореневих каналів.
- Тема 24.** Надання першої допомоги при гострих формах періодонтиту.
- Тема 25.** Пломбування кореневого каналу гідроксидом кальцію за допомогою каналонаповнювача.
- Тема 26.** Пломбування кореневого каналу методом центрального штифта.
- Тема 27.** Установка секційної матриці при лікуванні карієсу 2 клас по Блеку.
- Тема 28.** Глибоке фторування зубів. Профілактичне покриття зубів фтор-лаком. Покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами.
- Тема 29.** Визначення глибини пародонтальної кишені. Визначення рухливості зубів.
- Тема 30.** Проведення диференційної діагностики декубітальної виразки.
- Тема 31.** Планування лікування при гіпертрофічному гінгівіті при вагітності.
- Тема 32.** Проведення професійної гігієни ротової порожнини інструментальним методом.
- Тема 33.** Проведення професійної гігієни ротової порожнини ультразвуковим методом
- Тема 34.** Видалення некротичного нальоту при лікуванні виразково-некротичного гінгівіту.
- Тема 35.** Закритий кюретаж пародонтальних кишень.
- Тема 36.** Накладення аплікації з хлорофіліпту на ясна при лікуванні катарального гінгівіту.
- Тема 37.** Внесення гелю Метрогіл-денту в пародонтальну кишень.
- Тема 38.** Приготування та накладання твердіючих пов'язок при пародонтиті.
- Тема 39.** Використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР.
- Тема 40.** Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при захворюваннях пародонту.
- Тема 41.** Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при катаральному гінгівіті.
- Тема 42.** Проведення місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС).
- Тема 43.** Проведення лікування хронічної механічної травми СОПР.
- Тема 44.** Проведення лікування термічної травми СОПР.
- Тема 45.** Лікування гострого герпетичного стоматиту.
- Тема 46.** Диференційований залік.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари	практичні	лабораторні
Тема 1. Схема опитування стоматологічного хворого. Схема огляду причинного зуба.	4			4	

Тема 2. Заповнення історії хвороби стоматологічного пацієнта.	6			4		2
Тема 3. Інтерпретація даних прицільного рентгенівського знімку.	4			4		
Тема 4. Опис ортопантограми стоматологічного хворого.	4			4		
Тема 5. Діагностичне використання карієс – детектору. Визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест).	4			4		
Тема 6. Проведення електроодонтодіагностики	2			2		
Тема 7. Препарування каріозних порожнин I та V класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу.	8			8		
Тема 8. Препарування каріозних порожнин II – IV класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу.	8			8		
Тема 9. Виконання практичних дій з препарування зубів за допомогою симулятора-тренажера Moog Simodont Dental Trainer.	4			4		
Тема 10. Накладання кофердаму.	4			2		2
Тема 11. Проведення диференційної діагностики системної гіпоплазії. Проведення диференціальної діагностики при початковому карієсі.	4			4		
Тема 12. Накладання ізолюючої прокладки. Накладання лікувальної прокладки світлового затвердіння. Пряме і непряме покриття пульпи.	8			6		2
Тема 13. Нанесення адгезивної системи при пломбуванні поверхневого карієсу під фотополімерний матеріал. Накладання тимчасової пломби з дентин-пасти.	4			2		2
Тема 14. Проведення лікування клиноподібного дефекту за допомогою СЩ.	4			2		2
Тема 15. Пломбування каріозної порожнини з використанням фотополімерного матеріалу.	6			4		2
Тема 16. Пломбування каріозної порожнини за допомогою композиту хімічного затвердіння.	6			2		4
Тема 17. Проведення шліфування та полірування пломб із композитних матеріалів.	4			2		2
Тема 18. Місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами.	4			2		2
Тема 19. Накладання девіталізуючої пасти при хірургічному лікуванні пульпіту.	4			2		2
Тема 20. Ампутація пульпи тимчасових та постійних зубів.	4			2		2

Тема 21. Екстирпація пульпи при хронічному гангренозному пульпіті.	4			2		2
Тема 22. Визначення робочої довжини кореневого каналу при ендодонтичному лікуванні за допомогою апекслокатора.	6			4		2
Тема 23. Інструментальна обробка кореневого каналу за допомогою Step-back методики. Іригація корневих каналів.	8			4		4
Тема 24. Надання першої допомоги при гострих формах періодонтиту.	4			2		2
Тема 25. Пломбування кореневого каналу гідроксидом кальцію за допомогою каналонаповнювача.	6			4		2
Тема 26. Пломбування кореневого каналу методом центрального штифта.	4			2		2
Тема 27. Установка секційної матриці при лікуванні карієсу 2 клас по Блеку.	4			2		2
Тема 28. Глибоке фторування зубів. Профілактичне покриття зубів фтор-лаком. Покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами.	6			4		2
Тема 29. Визначення глибини пародонтальної кишені. Визначення рухливості зубів.	4			2		2
Тема 30. Проведення диференційної діагностики декубітальної виразки.	2			2		
Тема 31. Планування лікування при гіпертрофічному гінгівіті при вагітності.	2			2		
Тема 32. Проведення професійної гігієни ротової порожнини інструментальним методом.	4			2		2
Тема 33. Проведення професійної гігієни ротової порожнини ультразвуковим методом	6			4		2
Тема 34. Видалення некротичного нальоту при лікуванні виразково-некротичного гінгівіту.	4			2		2
Тема 35. Закритий кюретаж пародонтальних кишень.	4			2		2
Тема 36. Накладення аплікації з хлорофіліпту на ясна при лікуванні катарального гінгівіту.	4			2		2
Тема 37. Внесення гелю Метрогіл-денту в пародонтальну кишеню.	4			2		2
Тема 38. Приготування та накладання твердіючих пов'язок при пародонтиті.	6			4		2
Тема 39. Використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР.	4			2		2
Тема 40. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при захворюваннях пародонту.	6			4		2

Тема 41. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при катаральному гінгівіті.	4			2		2
Тема 42. Проведення місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС).	4			2		2
Тема 43. Проведення лікування хронічної механічної травми СОПР.	4			2		2
Тема 44. Проведення лікування термічної травми СОПР.	4			2		2
Тема 45. Лікування гострого герпетичного стоматиту.	4			2		2
Тема 46. Диференційований залік.	2			2		
Усього годин	210			138		72

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять:

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Схема опитування стоматологічного хворого. Схема огляду причинного зуба.	4
2.	Тема 2. Заповнення історії хвороби стоматологічного пацієнта.	4
3.	Тема 3. Інтерпретація даних прицільного рентгенівського знімку.	4
4.	Тема 4. Опис ортопантомограми стоматологічного хворого.	4
5.	Тема 5. Діагностичне використання каріес – детектору. Визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест).	4
6.	Тема 6. Проведення електроодонтодіагностики	2
7.	Тема 7. Препарування каріозних порожнин I та V класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу.	8
8.	Тема 8. Препарування каріозних порожнин II – IV класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу.	8
9.	Тема 9. Виконання практичних дій з препарування зубів за допомогою симулятора-тренажера Moog Simodont Dental Trainer.	4
10.	Тема 10. Накладання кофердаму.	2
11.	Тема 11. Проведення диференційної діагностики системної гіпоплазії. Проведення диференціальної діагностики при початковому карієсі.	4
12.	Тема 12. Накладання ізолюючої прокладки. Накладання лікувальної прокладки світлового затвердіння. Пряме і непряме покриття пульпи.	6
13.	Тема 13. Нанесення адгезивної системи при пломбуванні поверхневого карієсу під фотополімерний матеріал. Накладання тимчасової пломби з дентин-пасти.	2
14.	Тема 14. Проведення лікування клиноподібного дефекту за допомогою СЦ.	2
15.	Тема 15. Пломбування каріозної порожнини з використанням фотополімерного матеріалу.	4
16.	Тема 16. Пломбування каріозної порожнини за допомогою композиту хімічного затвердіння.	2

17.	Тема 17. Проведення шліфування та полірування пломб із композитних матеріалів.	2
18.	Тема 18. Місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами.	2
19.	Тема 19. Накладання девіталізуючої пасти при хірургічному лікуванні пульпіту.	2
20.	Тема 20. Ампутація пульпи тимчасових та постійних зубів.	2
21.	Тема 21. Екстирпація пульпи при хронічному гангренозному пульпіті.	2
22.	Тема 22. Визначення робочої довжини кореневого каналу при ендодонтичному лікуванні за допомогою апекслокатора.	4
23.	Тема 23. Інструментальна обробка кореневого каналу за допомогою Step-back методики. Іригація кореневих каналів.	4
24.	Тема 24. Надання першої допомоги при гострих формах періодонтиту.	2
25.	Тема 25. Пломбування кореневого каналу гідроксидом кальцію за допомогою каналонаповнювача.	4
26.	Тема 26. Пломбування кореневого каналу методом центрального штифта.	2
27.	Тема 27. Установка секційної матриці при лікуванні карієсу 2 клас по Блеку.	2
28.	Тема 28. Глибоке фторування зубів. Профілактичне покриття зубів фтор-лаком. Покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами.	4
29.	Тема 29. Визначення глибини пародонтальної кишені. Визначення рухливості зубів.	2
30.	Тема 30. Проведення диференційної діагностики декубітальної виразки.	2
31.	Тема 31. Планування лікування при гіпертрофічному гінгівіті при вагітності.	2
32.	Тема 32. Проведення професійної гігієни ротової порожнини інструментальним методом.	2
33.	Тема 33. Проведення професійної гігієни ротової порожнини ультразвуковим методом	4
34.	Тема 34. Видалення некротичного нальоту при лікуванні виразково-некротичного гінгівіту.	2
35.	Тема 35. Закритий кюретаж пародонтальних кишень.	2
36.	Тема 36. Накладення аплікації з хлорофіліпту на ясна при лікуванні катарального гінгівіту.	2
37.	Тема 37. Внесення гелю Метрогіл-денту в пародонтальну кишеню.	2
38.	Тема 38. Приготування та накладання твердіючих пов'язок при пародонтиті.	4
39.	Тема 39. Використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР.	2
40.	Тема 40. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при захворюваннях пародонту.	4
41.	Тема 41. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при катаральному гінгівіті.	2
42.	Тема 42. Проведення місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС).	2
43.	Тема 43. Проведення лікування хронічної механічної травми СОПР.	2
44.	Тема 44. Проведення лікування термічної травми СОПР.	2
45.	Тема 45. Лікування гострого герпетичного стоматиту.	2

46.	Тема 46. Диференційований залік.	2
	Разом	138

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Назва теми	Кіл-ть годин
1.	Тема 2. Заповнення історії хвороби стоматологічного пацієнта.	2
2.	Тема 10. Накладання кофердаму.	2
3.	Тема 12. Накладання ізолюючої прокладки. Накладання лікувальної прокладки світлового затвердіння. Пряме і непряме покриття пульпи.	2
4.	Тема 13. Нанесення адгезивної системи при пломбуванні поверхневого карієсу під фотополімерний матеріал. Накладання тимчасової пломби з дентин-пасти.	2
5.	Тема 14. Проведення лікування клиноподібного дефекту за допомогою СЦ.	2
6.	Тема 15. Пломбування каріозної порожнини з використанням фотополімерного матеріалу.	2
7.	Тема 16. Пломбування каріозної порожнини за допомогою композиту хімічного затвердіння.	4
8.	Тема 17. Проведення шліфування та полірування пломб із композитних матеріалів.	2
9.	Тема 18. Місцеве знеболювання при лікуванні стоматологічних захворювань різними методами.	2
10.	Тема 19. Накладання девіталізуючої пасти при хірургічному лікуванні пульпіту.	2
11.	Тема 20. Ампутація пульпи тимчасових та постійних зубів.	2
12.	Тема 21. Екстирпація пульпи при хронічному гангренозному пульпіті.	2
13.	Тема 22. Визначення робочої довжини кореневого каналу при ендодонтичному лікуванні за допомогою апекслокатора.	2
14.	Тема 23. Інструментальна обробка кореневого каналу за допомогою Step-back методики. Іригація кореневих каналів.	4
15.	Тема 24. Надання першої допомоги при гострих формах періодонтиту.	2
16.	Тема 25. Пломбування кореневого каналу гідроксидом кальцію за допомогою каналонаповнювача.	2
17.	Тема 26. Пломбування кореневого каналу методом центрального штифта.	2
18.	Тема 27. Установка секційної матриці при лікуванні карієсу 2 клас по Блеку.	2
19.	Тема 28. Глибоке фторування зубів. Профілактичне покриття зубів фтор-лаком. Покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами.	2
20.	Тема 29. Визначення глибини пародонтальної кишені. Визначення рухливості зубів.	2
21.	Тема 32. Проведення професійної гігієни ротової порожнини інструментальним методом.	2
22.	Тема 33. Проведення професійної гігієни ротової порожнини ультразвуковим методом	2

23.	Тема 34. Видалення некротичного нальоту при лікуванні виразково-некротичного гінгівіту.	2
24.	Тема 35. Закритий кюретаж пародонтальних кишень.	2
25.	Тема 36. Накладення аплікації з хлорофіліпту на ясна при лікуванні катарального гінгівіту.	2
26.	Тема 37. Внесення гелю Метрогіл-денту в пародонтальну кишеню.	2
27.	Тема 38. Приготування та накладання твердіючих пов'язок при пародонтиті.	2
28.	Тема 39. Використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР.	2
29.	Тема 40. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при захворюваннях пародонту.	2
30.	Тема 41. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при катаральному гінгівіті.	2
31.	Тема 42. Проведення місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС).	2
32.	Тема 43. Проведення лікування хронічної механічної травми СОПР.	2
33.	Тема 44. Проведення лікування термічної травми СОПР.	2
34.	Тема 45. Лікування гострого герпетичного стоматиту.	2
	Всього	72

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, відпрацювання навичок огляду пацієнта на імітаторі, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій, інструктаж та відпрацювання навичок на фантомах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених стоматологічних захворювань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування техніки виконання маніпуляцій на фантомі, симуляторі-тренажері Moog Simodont Dental Trainer, ендоблоці (препарування зубів, пломбування зубів та кореневих каналів, інструментальна обробка кореневих каналів, тощо)

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: диференційований залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
  - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання алгоритму практичної дії, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час виконання алгоритму практичної дії та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час виконання алгоритму практичної дії та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час виконання алгоритму практичної дії та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Оцінювання результатів навчання під час підсумкового контролю

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Відповідь на теоретичні запитання.	2
Практичне завдання за типом ОСКІ.	3

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційованого заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання, чітко і логічно відповів на поставлені запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання.

Добре	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання, чітко і логічно відповів на поставлені запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує викладач. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації даних анамнезу, результатів клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.
Задовільно	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.
Незадовільно	Здобувач освіти не виконав завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані дані анамнезу, результати клінічних, лабораторних та інструментальних досліджень, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
-------------------------------	-------------------------------

Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю)
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Зубні відкладення. Механізм утворення, структура, фізичні властивості, хімічний склад. Методи видалення зубного нальоту.
2. Клінічні та додаткові методи обстеження хворих в терапевтичній стоматології.
3. Карієс в стадії плями. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. Профілактика

4. Поверхневий карієс. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
Профілактика
5. Середній карієс. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
Профілактика
6. Глибокий карієс. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
Профілактика
7. Гігієна порожнини рота. Гігієнічні індекси та їх значення.
8. Класифікація пульпітів. Клінічні і додаткові методи діагностики.
9. Хірургічний метод лікування пульпітів. Показання, техніка проведення.
10. Односеансний метод лікування пульпіту. Показання, техніка проведення.
11. Періодонтит. Класифікація. Клінічні і додаткові методи діагностики.
12. Основні принципи лікування гострого періодонтиту. Невідкладна допомога.
13. Основні принципи лікування хронічного періодонтиту. Медикаментозні засоби.
14. Методи оцінки стану періапикальних тканин. Ренгендіагностика періодонтитів.
15. Методи розширення важкопрохідних кореневих каналів. Інструменти та засоби.
16. Медикаментозна обробка каріозних порожнин та кореневих каналів. Засоби.
17. Методи пломбування кореневих каналів. Вибір методу. Методики проведення.
18. Облікова та звітна документація на терапевтичному прийомі.
19. Клінічні та додаткові методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта.
20. Індексна оцінка стану тканин пародонта: гігієнічні індекси – Федорова-Володкіної та Green-Vermillion, проба Шиллера-Писарева, індекс РМА, індекс СРІТN.
21. Місцеве лікування захворювань пародонту. Терапевтичні місцеві втручання. Види, медикаментозні засоби.
22. Фізіотерапевтичні методи в діагностиці та лікуванні захворювань пародонту.
23. Місцеве лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота. Терапевтичні місцеві втручання. Види, медикаментозні засоби.

**ПЕРЕЛІК
ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЗАСВОЄННЯ ЯКИХ КОНТРОЛЮЄТЬСЯ ПІД
ЧАС ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ**

1. Проведення електроодонтодіагностики.
2. Накладання ізолюючої прокладки.
3. Проведення диференційної діагностики декубітальної виразки.
4. Діагностичне використання карієс-детектора.
5. Інтерпретація даних прицільного рентгенівського знімка.
6. Видалення некротичного нальоту при лікуванні виразково-некротичного гінгівіту.
7. Проведення диференціальної діагностики системної гіпоплазії.
8. Схема опитування стоматологічного хворого.
9. Схема огляду причинного зуба.
10. Визначення глибини пародонтальної кишені
11. Визначення рухливості зубів
12. Глибоке фторування зубів
13. Іригація кореневих каналів
14. Нанесення адгезивної системи при пломбуванні поверхневого карієсу під фотополімерний матеріал
15. Препарування каріозних порожнин I та V класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу
16. Препарування каріозних порожнин II – IV класів за Блеком з урахуванням виду пломбувального матеріалу
17. Накладання лікувальної прокладки світлового затвердіння
18. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при захворюваннях пародонту

19. Навчання пацієнта індивідуальної гігієни при катаральному гінгівіті
20. Проведення диференціальної діагностики при початковому карієсі
21. Накладання тимчасової пломби з дентин-пасти
22. Надання першої допомоги при гострих формах періодонтиту
23. Інструментальна обробка кореневого каналу за допомогою Step-back методики
24. Пломбування каріозної порожнини з використанням фотополімерного матеріалу
25. Пломбування кореневого каналу гідроксидом кальцію за допомогою каналонаповнювача
26. Установка секційної матриці при лікуванні карієсу 2 клас по Блеку
27. Внесення гелю Метрогіл-денту в пародонтальну кишеню
28. Планування лікування при гіпертрофічному гінгівіті при вагітності
29. Профілактичне покриття зубів фтор-лаком
30. Екстирпація пульпи при хронічному гангренозному пульпіті
31. Проведення місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС)
32. Проведення професійної гігієни ротової порожнини інструментальним методом
33. Визначення робочої довжини кореневого каналу при ендодонтичному лікуванні за допомогою апекслокатора
34. Заповнення історії хвороби стоматологічного пацієнта
35. Накладання девіталізованої пасти при хірургічному лікуванні пульпіту
36. Опис ортопантомограми стоматологічного хворого
37. Накладення аплікації з хлорофіліпту на ясна при лікуванні катарального гінгівіту
38. Проведення шліфування та полірування пломб із композитних матеріалів
39. Пломбування каріозної порожнини за допомогою композиту хімічного затвердіння
40. Проведення лікування клиноподібного дефекту за допомогою СЩ
41. Проведення професійної гігієни ротової порожнини ультразвуковим методом
42. Проведення лікування хронічної механічної травми СОПР
43. Проведення лікування термічної травми СОПР
44. Лікування гострого герпетичного стоматиту
45. Приготування та накладання твердіючих пов'язок при пародонтиті
46. Пломбування кореневого каналу методом центрального штифта

12. Рекомендована література

Основна:

1. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
2. Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи. Практичний poradnik. Суми: ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2018. 240 с.
3. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. — Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. — 2-е вид., переробл. і допов.. 2018. — 624 с.
4. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». — Київ: Книга-плюс, 2017. — 455 с.

Додаткова:

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих навчальних закладів IV рівня акредитації / За редакцією Анатолія Ніколішина — вид. 2-ге, виправлене і доповнене. — Вінниця: Нова книга, 2012. — 680 с
2. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія за ред. проф. Борисенка А.В. — К.: Медицина, 2017. — 664 с.
3. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб. для мед. унів., інст., акад. — 2-ге вид. Рекомендовано Вченою радою НМАПО ім. П.Л. Шупика / Мазур

І.П., Хайтович М.В., Голопихо Л.І. — К., 2019. — 376 с.

4. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О.Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.

5. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта. за ред. проф. Борисенка А.В. – К.: Медицина, 2018. – 504 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
4. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
5. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)